

Cikkismertetés: Az egészség és az egészségegyenlőtlenség makrogazdasági meghatározói – átfogó összegzés

Article review: Macroeconomic determinants of health and health inequalities – an umbrella review

Ismertető: Vitrai József ✉

Ismertetett cikk: Naik, Y., Baker, P., Ismail, S.A. et al. Going upstream – an umbrella review of the macroeconomic determinants of health and health inequalities. *BMC Public Health* 19, 1678 (2019). <https://doi.org/10.1186/s12889-019-7895-6>

Beküldve: 2020. 07. 19.

doi: 10.24365/ef.v61i4.621

Kulcsszavak: makrogazdaság; egészségmeghatározó tényezők; egészségegyenlőtlenségek

Keywords: macroeconomics; health determinants; health inequalities

HÁTTÉR

Az egészség társadalmi meghatározói széles körben elismertek, de továbbra sem világos, hogy mi alkotja az egészség makrogazdasági meghatározóit, és mit lehet tenni ezek kezelése érdekében. A témában már korábban megjelent szisztematikus áttekintések átfogó összegzését (*umbrella review*) végezték el a szerzők a népességszintű makrogazdasági tényezők, stratégiák, szakpolitikák és beavatkozások egészségre és az egészségegyenlőtlenségekre gyakorolt hatásának azonosításához.

MÓDSZEREK

Kilenc szakirodalmi adatbázisban a „Hatásokra vonatkozó áttekintések összefoglalóinak adatbázisa” (*Database of Abstracts of Reviews of Effects; DARE*) kritériumai szerint és egy új koncepciót alkalmazva keresték meg a szerzők a szisztematikus áttekintéseket. A szisztematikus áttekintések minő-

ségét standard módszer segítségével értékelték, majd elkészítették az eredményül kapott megállapítások leíró összefoglalását.

EREDMÉNYEK

Az átfogó összegzés sok ($n = 62$) szisztematikus áttekintésre terjed ki, bár azokban többnyire gyenge minőségű bizonyítékokat lehetett fellelni. Az eredmények azt mutatták, hogy a foglalkoztatás növelése és a munkakörülmények kedvező irányú módosítása hozzájárulhatnak az egészség javításához és a nemek közti egészségegyenlőtlenségek csökkentéséhez. A bizonyítékok arra utalnak, hogy a dohány, az alkohol és az élelmiszerek piaci szabályozása – ideértve az erős adóztatást, illetve a reklámok és a hozzáférés korlátozását – valószínűleg hatékonyan javítja az egészségmutatókat, és csökkenti az egészségegyenlőtlenségeket. A közüzemek és alkoholágazat privatizációja, a jövedelmi egyenlőtlenségek és a gazdasági válságok minden

bizonytal növelik az egészség terén mutatkozó egyenlőtlenségeket. Az inkább baloldali kormányok és a jóléti állam gondoskodása az egészségre pozitívan hathat, de a konkrét jóléti beavatkozásokra vonatkozó bizonyítékok nem egyértelműek. A kereskedelem és kereskedelmi szakpolitikák vegyes hatást fejtenek ki. Nem találtak szisztematikus áttekintést a pénzügyi politika vagy a nagy gazdasági intézmények, például a központi bankok és a szabályozó hatóságok egészségre gyakorolt hatásairól.

TANULSÁGOK A HAZAI SZAKEMBEREK SZÁMÁRA

A megromlott egészség és az országban sokfelé tapasztalható egészségegyenlőtlenségek magyarázatához az egyéni felelősség túlzott hangsúlyozása helyett a társadalmi és a makrogazdasági okokat érdemes figyelembe venni.

KÖVETKEZTETÉSEK

E tanulmány eredményei egyszerű, mégis átfogó keretet biztosítanak a politikai döntéshozók és a gyakorlati szakemberek támogatására az egészséget befolyásoló makroökonómiai tényezők kezelésében. További kutatásokra van szükség az alacsony és közepes jövedelmű országokra vonatkozóan, és az azonosított, kulcsfontosságú hiányosságokra utaló bizonyítékok összegzése érdekében.